

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului Parohiile cl. I. pe un an . . . 2000 Lei Parohiile cl. II. . . . . 1800 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . 1500 Lei Pentru particulari . . . . . 1200 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor Concure de prot. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1800. La celelalte publicații 1 cm. □ 10 Lei</p>
--	---	--

Generația de mâine.

(TINERETUL)

III

Lipsa credinței și sfatul primit al Bisericii, în viața tineretului, face ca tânăra și tânărul adolescent să se joace și să trăiască prematur, dezorganizat, intens și urât, cele mai nobile sentimente omenesti, legate de iubirea familială și de procreare.

Când a ajuns la maturitate și ar trebui să întrebuințeze și să trăiască aceste sentimente, el este ros — asemenea unei osii în jurul căreia s'a învârtit prea mult roata —, e epuizat trupește și sufletește, cade în pesimismul extrem, când pentru el viața nu mai are nici un rost și iată-l sinucigându-se, ori trecând peste numărul anilor buimăcit și dezorientat.

Recunoaștem că înaintașii noștri au avut mai puține cunoștințe, însă au dus o viață mai frumoasă, mai sănătoasă și curată, căci au pus mai mult pond pe creșterea religioasă-morală a fiilor neamului.

Intervenția și ajutorul Statului în educația religioasă-morală a populației, este de mare importanță, ca de altfel în întreaga operă misionară internă.

Incercăm să dovedim aceasta pe lângă multe altele cunoscute de toți, sau chiar, ca încreștinarea popoarelor cu ajutorul împăraților, prin următoarele:

În timp ce Banatul a stat sub ocupațiune austriacă, o parte a lui avea organizațiunea specială ce se numea „Graniță“.

În anumite comune erau sedii de companii, cu clădiri anume zidite; așa și în satul Prigor, jud. Caraș, de unde cunosc faptul.

În aceste sate locuiau ofițerii și se adu-

nau bărbații sub armă ai satelor din jur pentru instrucție.

Toată viața satului se depăna sub controlul militar, pe lângă cel al autorității civile.

În fiecare Duminică și sărbătoare se bătea „toba“, sau „toaca“, prin sat, ca din fiecare casă (familie) să meargă cel puțin un membru la sf. biserică. În felul acesta biserica era arhiplină și multe suflete își topeau cerbicia și răutatea în evlavie și rugăciune.

Acelaș control se făcea adeseori dimineața femeilor să vadă dacă pleacă la timp cu mâncarea la soții lor ce osteneau de dimineață la câmp și dacă mâncarea era potrivit de bună. Identic control se aplica și concubinajului, avortului, etc. În legătură de idei amintesc, că în graniță, până acum nu de mult înainte, căsătoriile se făceau ținându-se seama în primul rând de familia de unde se lua fata, ori băiatul.

Faptul acesta denotă că familia era considerată pe bun drept educatorul principal al copilului.

Și revenind la subiect, spunem că: venea creștinul la biserică, sau trimitea copiii, din obligație la început, dar repetându-se gestul, el ajungea la convingere, chiar numai din obișnuință, care știm că este a doua natură.

Psihologia spune că, dela manifestări externe ajungi la dispoziții interne corespunzătoare.

Acesta de altfel este și un motiv al cultului public religios extern.

Dacă în unele biserici din Banat mai persistă obiceiul frumos de a frecventa sf. biserică și se mai găsesc bătrâni robuști și la fizic, aceasta e în parte și datorită reminenții acestor timpuri.

Amintesc aceste măsuri și timpuri din graniță, nu spre a susține această metodă, în

vremurile de azi, ori făcând teorie politică-socială, ci, cum am spus, spre a arăta colaborarea sănătoasă a autorității militare și civile cu Biserica, fără a se atinge autonomia Bisericii.

Și oare nu ne explică aproape același lucru și cuvintele sf. Liturghii: „Câți sunteți chemați ieșiți...“?

Și în creșterea religioasă-morală a tineretului, atragem atenția deosebit asupra ucenicilor de tot felul, cari mâine vor deveni maestri și patroni.

Indiferentismul religios accentuat la unii ucenici, sau maestri chiar, se datorește faptului că adeseori patronii — conștient și inconștient — cresc de mic pe tânărul ucenic într-o complectă înstrăinare de biserică și adevărurile de credință. Căci sunt atâtea cazuri, când patronii pun la lucru în atelier, sau acasă, pentru scopuri pur personale pe ucenici, chiar în cursul vremii, când la biserică se săvârșește sf. Liturghie, înălțându-se rugăminti ferbinti de mulțumire și de cerere către Dumnezeu-Tatăl. Chiar tineretul premilitar era de multe ori absent dela slujbe și aflător în acel timp pe teren sportiv trupește numai.

Așa că nu-i de mirare când ucenicul este desorientat și apare de multe ori inferior tânărului credincios. El stă izolat. Și doar nu e atât de îndepărtată vremea, când feluriți breslași își duceau viața numai în cadrul bisericii.

Suntem datori a face să revină la acele vremuri glorioase.

Prin creșterea religioasă-morală a tineretului, se rezolvă cel mai bine, pentru viitorul fiecăruia individual, al țării și al Bisericii creștine, problema sufletului și trupului omului și a Neamului omenesc și românesc.

Pr. ILIE V. CÂMPIANU
revizor eparhial

Idealul păcii

Teroarea războiului; urgia bombardamentelor, valurile de sânge și ale frontului, suspinul și lacrămile mamelor și a soțiilor; cât și cortegiul lipsurilor și a mizeriei; toate acestea ne-au îngrozit și pe buzele tuturor în taină se cheamă pacea și liniștea în țară și între neamuri.

Toți așteptăm porumbelul cu ramura de măslin. Oltăm după zorile păcii și râvnim după împăcarea lumii. Vrem să tacă bubuitul de tun și mitralieră, spre a se auzi solia păcii. Dorim să se sfârșească simfonia morții, spre a începe

viața și bucuria muncii. Vrem ca industria de războiu și progresul tehnic să fie pentru binele și fericirea umanității. Să terminăm cu războiul nervilor și cu obsesia nepravăzutului! Lumea e sătulă de sânge și îngrozită de fiorul morții!

Cimitirile eroilor, troițele dela răspântii, altarele credinței, candela milei, glasul de vecernie al rugii și mirosul de tămâie; toate sunt chemări spre pacea lumii și îndemnuri spre terminarea războiului.

Toți dorim din suflet să vadă pacea! Toți se luptă și se jertfesc pentru victorie! Mame îndoliate și soții cernite; orfani și orfane chinuite, orașe pustiite și ogoare părăsite, iată consecințele războiului.

Peste toate tronează moartea, mizeria și suferința. În războiu unii ispășesc, iar alții se purifică! Unii mor, alții trăesc; unii sunt luați prizonieri, alții scapă în toiul luptei dela moarte sigură. Toți sunt în dramă și fac totul ca să se termine odată măcelul. Înceșterea e pe viață și pe moarte. E războiul total în care nu se cruță nimic și se fac eforturile ultime! E luptă și disperare. În toiul acestei furtuni apocaliptice, teama și groaza atinge atâtea conștiințe. În crivățul de bombe și în vifornița atacului, luptătorii se avântă cu dorul păcii și a dreptății. Cei ce mor în robie și temniță se sting din viață cu dorința eliberării!

În violența frontului, inima luptătorului sângerează pentru patrie și lacăramează la dorul de cei dragi ai lui și suportă greul și asprimea frontului în nădejdea păcii.

Cei răniți și sfârticați de gloanțe și schije, în spital pe patul suferinții tot pacea o visează! Cei din tranșee și adăposturi, tot la pace gândesc. În biserici și la icoane, toată lumea se roagă pentru terminarea măcelului; iar ogoarele părăginite și ruinele din sate și orașe tot ziua păcii o așteaptă.

Contra războiului și a fărâdelegilor lui cu toții protestăm! Războiul ne-a răpit atâtea feți frumoși și a decepționat până la revoltă atâtea logodnice și Ilene Consânzene! S'au logodit cu moartea atâtea flăcăi și s'au sacrificat atâtea energii și s'a jertfit atâtea tinerețe!

E atâtea doliu în țară și atâtea plâns în familie; încât cu toții ne întrebăm cât va mai dura această stare? Când se va termina lupta și înceta secera morții! Când se vor vindeca ranele cauzate de războiu?

Da, războiul e o calamitate, o nenorocire și un mare blestem pe omenire. Cine provoacă și deslănțue flagelul războiului e un asasin! Cine tulbură pacea lumii, prin războiu e un tiran, care produce numai suferințe, lipsuri și

nenorociri. Acesta e un dușman al păcii și al umanității; un dușman al lui Dumnezeu și al omului.

Pacea, se menține în lume prin dreptate socială, libertate națională și prin cooperare și solidaritate internațională. Principiul naționalităților, dă dreptul la viață atât popoarelor mari cât și celor mici! Fiecare națiune are dreptul la existență și trebuie să-și realizeze destinul său. Fiecare individ are o misiune și o chemare în viață pe care trebuie s'o îndeplinească. Tot așa și o națiune, spre a se putea realiza și a contribui cu specificul ei la progresul umanității are nevoie de liniște și pace.

Intâi o *pace a sufletelor și a conștiințelor*. Din conștiința religioasă rezultă *pacea*, care se va afirma și permanentiza prin rodirea unei renașteri morale.

Înfrățirea omenirii și idealul păcii adevărate, nu se poate realiza fără fermentul creștin.

La baza strădăniilor pacifiste să punem ideea religioasă. În conștiința umanității să troneze pacea lui Iisus. Omenirea rănită și istovită de luptă, la Biserica creștină va afla refugiu și scăpare. Să ne împăcăm cu cerul și să ne unim cu Hristos prin potirul euharistic. Să trezim în conștiințe dragostea de om. Adică să fim împăcați cu noi înși-ne, cu alții și cu Dumnezeu.

Prin aceasta se poate instaura și pacea între neamuri. Pacea lumii, e consecința păcii sufletești.

Contra răzburărilor, contra revendicărilor abuzive, contra demonismului anarhic și contra luciferismului politic, Iisus aruncă lumii colacul armoniei, înfrățirii și înțelegerii prin duhul păcii drepte și adevărate! În locul urii și răzburării, iubire și milă; în locul violenței și teroarei, iertare și cooperare. În loc de obuze și gloanțe să-i dăm omenirii pâine, libertate, dreptate și ideal. Să-i dăm pacea, spre a putea prospera și crea valori ideale.

Din bogățiile ce zac în fundul mărilor și al oceanelor, cât și din bunurile ce s'au prefăcut în praf și cenușă; omenirea și-ar fi îmbunătățit viața și ar fi ameliorat suferințele sociale.

Spiritul de dominație și asuprire cât și fanatismul cuceririi să fie înlocuit cu spiritul de armonie și ajutor reciproc cu toți vecinii. Așa fiecare popor se poate dezvolta și aduce contribuția sa la patrimoniul spiritual al umanității.

Războiul pune în primejdie ordinea lumii și atentează la fundamentele istoriei omenesci. Războiul total epuizează toate resursele lumii și slește toate posibilitățile geniului omenesc. Se prăvălește o lume și se botează alta nouă.

Lumea ce supraviețuiește războiului e o lume purificată și verificată.

E lumea ce vrea pace și numai pace. O pace dreaptă și plină de rodire spirituală. Către această pace trebuie orientată lumea și conducătorii ei.

Deaceia să ne împăcăm prin pocăință și convertire cu Dumnezeu și prin milă și iertare cu aproapele. De aici începe pacea lumii și armonia dintre neamuri.

Ridicați pe muntele Taborului să ne coborâm pe calea Damascului.

Ajută-ne, Doamne să ridicăm Golgota patriei și să mergem demni și hotărâți prin pătimirile neamului, ca să putem ajunge la marea lui înviere la pacea întregitoare și unificatoare.

Prof. I. Bulea-Cășuneanu

Granița și oamenii ei

Generalul Nicolae Lugojanu

(1848-1927)

Grănicerul Dimitrie Lugojanu și soția sa Iconia din Caransebeș au dat Banatului, la 16 Decembrie 1848, pe generalul Nicolae Lugojanu.

Studiile și le-a urmat la școala normală matematică din Caransebeș și la cea militară din Treisskirchen. Iar academia militară și școala de război le-a făcut în Viena.

A luat parte în campania de la 1882 din Bosnia și în războiul mondial din 1914-18. A fost decorat, ca colonel comandant al regimentului 19 artilerie, în 1915, cu coroana de fier cl. III. A fost avansat general în 1916, iar la 1 Aprilie 1918 a fost nobilitat, acordându-i-se predicatul „de Caransebeș“.

Incadrându-se în armata română a fost înălțat general de divizie.

Ca „primtenente c. r. de artilerie“ a inventat la 1890 cheia dublă, „Komoditäts Doppelschlüssel“, cu care se poate deschide orice ușă. A fost patentată în Austro-Ungaria, Germania, Franța și Anglia.

Inrudit fiind cu preotul Gheorghe Buru, ceremonierul catedralei caransebeșene, el își petrecea concediul, an de an, în Caransebeș. Aci își întâlnea prietenii din copilărie și camarazii de arme.

Ales reprezentant al Caransebeșului la Comunitatea de avere, grănicerii voiau să-l atea după Unire, președinte al acestei instituții.

Neputându-se stabili un acord între grupările politice, el a renunțat de a mai candida. Retrăgându-se la Sibiu, a murit în 27 Martie 1927 și a fost înmormântat de preotul militar, colonel Iosif Serafin din Pătaș.

Decada păstoririi bănățene a ierarhului Miron Cristea a fost caracterizată printr'o gospodărie ordonată. Sprijinit de asesorul referent epitropesc Aurel Moaca, un eminent economist, el a sporit patrimoniul diecezan deși încercase și crizele financiare ale războiului mondial și două revărsări de ape, abătute asupra eparhiei. Peatru ajutorarea celor sinistrați și a orfanilor de război, episcopul a apelat la contribuția credincioșilor săi. El a recurs la dania lor și pentru acoperirea trebuințelor centrale prin creierea, în ziua înscunării sale, a unui „fond eparhial special“. Și a mai deschis colecte și pentru construirea unui nou seminar și a unei catedrale monumentale, închinată unirii Banatului cu țara mamă.

Dintre ofițerii români, cel dintâi care și-a dat obolul pentru augmentarea acestor fonduri, a fost generalul Nicolae Lugojanu.

Dimpreună cu generalii Alexandru Lupu, Daniil Mătarângă, Mihail Șandru și Gheorghe Domășneanu, el s'a prezentat împăratului și ministerului c. r. de război din Viena, cerându-le cedarea cazarmii din strada principală, azi strada Ioan Popasu, pentru catedrala, reședința, seminarul și consistorul eparhial.

Acest mare proiect al vlădiciei Caransebeșului nu a putut fi realizat nici în cursul războiului și nici în România întregită. Dar generalul caransebeșean Nicolae Lugojanu, situându-se pe linia sprijinitorilor acestei eparhii, a binemeritat această inserare de recunoșcătoare pomenire.

Dr Cornel Corneanu

COLȚUL SATULUI

(1. Ziarul pastoral)

de Pr. Dimitrie Blidariu

Pornind dela îndemnul P. S. Păr. Episcop Veniamin, dat cu ocaziunea vizitațiunii canonice inopinate din 8 August 1944, și sugerat de articolul P. O. Păr. Prot. Dr. M. Bănescu, cons. ref. eparhial din „Altarul Banatului“, îmi exprim și eu modestele păreri despre „Ziarul pastoral“, crezând că este bine ca să discutăm și noi preoții dela sate, căci fiecare preot are

părerea sa în ce privește metodele de pastorație câștigate din experiența îndelungată în parohie.

Desigur, atunci când s'a dispus purtarea ziarului pastoral, a fost o surpriză neplăcută pentru preoțimea eparhiei noastre, căci nu se obișnuise așa ceva. Poate mulți dintre frații preoți mai în vârstă nu se pot împăca cu ideea ca tocmai la bătrânețe, când forțele sunt aproape epuizate, să li se pretindă ca zilnic să aștearnă în caet ce fel de activitate a desfășurat. Ziarul pastoral, vor zice, privește preoțimea tânără, care are alt elan de muncă și cu alte perspective pentru viitor. Noi bătrânii am făcut destul.

Da, așa este, căci tânărul preot dispunând de energie poate presta mai mult. Dar, oare, cât de mult i-ar folosi unui preot începător dacă ar găsi în arhiva parohială rămas dela antecesorul său preot bătrân, mort, pensionat, sau altul plecat la altă parohie cel puțin un ziar pastoral, care să-i fie un îndreptar și o bună călăuză în misiunea sa din noua parohie, căci preotul tânăr fără experiență, își începe activitatea sa pastorală așa după cum îl învață Dumnezeu. Dar să nu mă abat prea mult.

Ce este ziarul pastoral? Este icoana fidelă a activității preotului, sau mai bine zis, este cartea de identitate a preotului, care îl arată pe preot așa cum este. De aceea ziarul pastoral trebuie să cuprindă toată lucrarea zilnică a preotului pe teren pastoral, căci numai acesta este rostul ziarului. Și ce trebuie scris în acest ziar? Contactul preotului cu parohienii și rezultatul obținut. Ocupațiunea preotului nu este restrânsă, ea este cât mai largă.

Acas preotul lucrează în gospodărie, poartă oficiul, rezolvă acte, citește sfânta scriptură, are bibliotecă și proprie și parohială peste care nu trebuie pus vâlul uitării, ci să facă lectură, pregătește predici, conferințe, scrie articole, etc... etc.

La *Biserică*, preotul slujește, predică, botează, cunună, prohodește, se roagă etc.

La *Școală*, preotul este catihet, membru și președinte în comitetul școlar, ia parte la ședințe, la fel și în *Căminul cultural*.

În *Parohie*, preotul cercetează, vorbește, cuminecă, citește molitfe, face rugăciuni, ascultă, îndrumă, mustră, sfătuiește etc.

La *Primărie*, preotul asistă la diferite comitete, ia parte la discuții, dă directive, face propuneri, aduce hotărâri. Cu un cuvânt, preotul este pretutindenea și tuturor toate se face. Iată, dar, ce trebuie trecut în ziarul pastoral, adică tot ce face acas și lucrează în parohie.

Sunt atâtea și atâtea preocupări zilnice, încât preotul păcătuiește dacă stă degeaba.

Natural, că activitatea pastorală nu este aceeași în fiecare parohie, ci diferă. Altcum lucrează preotul dela oraș, dela sate, dela deal, dela șes. Altele sunt metodele de pastorație în comunele cu mai multe confesiuni și mai ales în cele contaminate de sectari.

Ziarul pastoral dacă s'ar fi purtat regulat de fiecare preot, din vremurile apuse până azi, apoi el ar fi o bună legătură a trecutului cu viitorul și astfel multe comori ar rămâne neîngropate.

Ziarul pastoral nu trebuie bagatelizat ci trebuie să i-se dea toată atenția, căci îi este de mare folos preotului.

La început nu-i putem înțelege rostul, ezitam de a mă apuca de el și abea numai cu 1. I, 1944 am început și l'am continuat zi de zi și numai pe foi volante pe cari apoi le am cusut și așa le-am trimis spre revizuire. Scriam zilnic tot ce făceam acas, la biserică în parohie, la primărie, la școală, pe cine am cercetat cu cine am stat de vorbă, ce am cetit, ce am predicat, făcând astfel o dare de seamă zilnică, cu concluziunile la urmă și astfel ziarul a fost găsit de bun și apreciat după cuviință. N'am amintit aceasta pentru a mă lăuda, ci numai ca să arăt că tot ce este bine lucrat este și bine apreciat.

Fiecare preot cetindu-și cât mai des ziarul pastoral, se va convinge mai bine dacă într'adevăr și-a făcut pe deplin datoria, s'au a întrelăsat ceva și iată că ziarul pastoral va fi cel mai sincer sfătuitor și prieten al preotului.

Ziarul pastoral este icoana fidelă nu numai a preotului ci și a parohiei. Urmașii vor putea astfel cunoaște foarte bine, viața cu toate moravurile și cu toate manifestările dintr'un anumit timp, cari pot fi documente de o valoare neprețuită pentru posteritate și astfel ușor se poate alcătui Cronica parohială sau chiar Monografia comunei.

M'am străduit după modestele mele puteri a arăta în mod tangențial însemnătatea ziarului pastoral, fără a urmări ceva, de cât numai din sincera dorință de a discuta o chestiune de pastorație întotdeauna de actualitate și care ne interesează pe toți, satisfăcând tot odată o dorință mai înaltă, și o dreaptă datorință a fiecăruia.

† Eroul Sublocotenent Nicolae Ciocârlie

Dumnezeu chiamă neîncetat în cortul dreptilor pe cei dragi ai săi.

Războiul prezent ne dă mărturie despre mulți din cei mai buni, chemați de pe pământ la cer.

Așa a trecut și Subloc. N. Ciocârlie.

L-am întâlnit ultima dată în Octombrie anul trecut. L'am căutat în Noembrie din nou în Caransebeș, dar era plecat cu unitatea pe front. Au trecut numai câteva luni de atunci și iată că în una din zilele trecute pe stradă am auzit că a murit Nicu Ciocârlie.

Am plecat îngândurat neputând să cred că acela care mi-a fost bun prieten și coleg, acela cu care am trăit opt ani împreună și care tuturor colegilor toate s'a făcut fiindu-ne un adevărat frate la toți, astăzi zace sub glie!!

Nicolae Ciocârlie făcea parte dintr'o familie aleasă având tata judecător. Își pierde de mic însă ambii părinți. Este ajutat la școală atât moral cât și bănește de unchiul său Par. Profesor Dr. Cioloca și Dl Colonel Ciocârlie din Timișoara.

În cei opt ani la Școala Normală din loc, a fost mereu primul între noi, iar în câțiva ani premiant pe școală.

Trece mai apoi cu succes diferența de liceu, examenul de bacalaureat și iată-l pe Ciocârlie student la Politehnică.

Este chemat la datoria față de Patrie și apoi ajuns ofițer iarăși în orașul cu multe amintiri din timpul copilăriei.

Nu după multă vreme, pleacă în fruntea unității ca să alunge dușmanii de pe pământul Ardealului nostru scump.

Luptă până în ultima clipă a vieții, dându-se exemplu tuturor ostașilor pe care îi comanda!. A fost înmormântat creștinește la poalele munților Tatra din Cehoslovacia.

Ca militar a fost mult apreciat de superiorii lui, fiind dat de Comandantul Regimentului într'o inspecție, ca cel mai bun ofițer.

Duminea trecută într'un salon al spitalelor de răniți din Caransebeș, am întâlnit un soldat, din plutonul lui Ciocârlie. I-am spus că a murit. Am observat imediat că ochii i s'au înecat în lacrimi, zicând încet: „ce om bun a fost“! Îi iubeau mult și soldații lui.

Vestea morții lui va mișca până la lacrimi pe toți colegii de clasă, prietenii și cunoscuții.

Dragă Nicule, azi, tu nu mai ești orfan, ci stai față către față cu mama și tatăl tău, pe cari i-ai regăsit. Noi colegii tăi pe care ne-ai iubit atât de mult, am rămas fără tine. Îți pro-

Cetiți și răspândiți revista

„ALTARUL BANATULUI“

mitem că nu te vom uita niciodată și mereu ne vom ruga pentru sufletul tău bun, curat și mare.

Dumnezeu să te ierte și să te odihnească în pace.

Diaconul Ioan Capotescu

Din cele trecute veacuri

— Însemnări de pe cărțile vechi —

de Dr. DIMITRIE CIOLOCA

IV

IX.

1825.

Intr'un exemplar din „Istoria Universală“ de Ioanu Teodorovici, Buda, 1824, pe contrapagina foii albe, naintea foii cu titlul, se află următoarea notiță:

„Această Istorie Universală iastă alui Gavril Iancovici. Parohul și Adm. Harmad(iei), cumpărată cu 3 f. 30 nelegată, și Legătura 1 f, cumpărată dela Simeon Iorgovici, cetățean împreună lăcuitoaru Verșetului, fiind încă Eu în Scola Bogosloviei în Verșetu în Anul 1823/4. Iară acu am scris în 17 Ianuarie Anul 1825.

Protopresviter cu lîte- Gabrielu Iankovits
re latine Parochum Bocșei Mont

X.

1833.

Intr'un „Typicon“, manuscris, format 8°, pp 40, scris caligrafic cu cerneală neagră, se cuprind următoarele notițe, cu litere cirilice:

Pe contrapagina copertei:

„1833.

La Anul 1768 Ianuarie în 31-lea, Sau născut Înălțatul Împăratul și Craiul nostru Franțiscus I-le. La Mulți Anni Dumnezeu săl trăiască. Amin.

Și la Anul 1835 Februarie 18 lea, la înțaiul Cias al dimineții, din această trecătoare viață la cea viacinică sau mutat.

Iară Maiestatea lor Ferdinand I-iu iaste născut la 7/19 Aprilie 1793“.

Pe pag. 1:

„Acest Typicon iaste al meu celui din jos iscălit, și eu lam întrodus spre această formă.

Grigorie Popa

Parohul Jidovaru(lui)

Local Cirector și Catihet“.

Pe pag. 40:

„Scrisam în 7-lea Iunie 1835 Ann,

eu Grigorie Popa
Paroh în Jidovar“.

Pe fața dinlăuntru a copertei finale:

„În Lugoș, la Sfîntirea Clopotului celui ce are în Sine 1841 H (funți), care cu Numele *Vasilie* iaste anumit, și cinstit Sfintei Bîsearici Lugoș(ului): ce are Hramul Adorm: Maichii Priacesti, de Costa Athanasie Căldăraș, *acărnia Soția Crișta, Prunci Nicolae, Iana, Costică*. În 1-a Ianuarie 1825. — Prin Dit. (Dîstr.?) Prot(opop).“ — Cel ce urmează, sunt scrise mai târziu de altă mână și cu altă cerneală):

„al Logoșului Stefan de Athanasievici“.

XI.

1838.

Intr'o carte germană, tipărită am aflat următoarele șiruri, scrise tot cu litere latine:

„Aceasta carte iastă a lu Ilia Rain Oberschiiler din satul Sadova“;

iar cu cirilice:

„O pușor cu blîndeță,
prea iubit din Tinereță,
Trandafir față plăcută,
care buză în sărută.

În Armeniș 25-lea August 1838.

Eu cel cu nume mare
iscălitură nare“.

XII.

1839.

In cartea „Istoria pentru începutul Românilor în Dakia“, de Petru Maior, tipărită la Buda în anul 1812, pe spațiul gol dela pag. 340, se află următoarea notă, scrisă cu litere *latine*:

„Atsasta Istorie iaste a părinteluy Ioann Nedysty Parosch Larga 1839. Skrisam Eu Constantin Tiokovits Invezetory Marga Anul 1839: Ianuarie în 31.“

XIII.

1848.

La începutul unui manuscris, 4°, ce cuprinde, pe 41 de foi, mai multe predici, aflăm următoarea însemnare:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu începutul Predicilor...“

La sfârșit:

„Scrisam în Padina Matii) în 10 Martie 1848. „

„Scrisam cu mână de țărăină, și mâna va putrezi, iară aceasta în veci se va pomeni. Amin.

Ioan Gecpian
A tinerimei învățătoriu
31 de ani

XIV.

1852.

În tomul V. al unei Biblii sârbești, tipărită la Buda, se află însemnarea de mai jos, care deși e scrisă în limba sârbă, totuși o redau în traducere românească, pentru că într'însa se pomenește și numele lui Gheorghe Ploae, fost, multă vreme paroh în Tolvădia, protopresbiteratul Ciacovei.

Iată cuprinsul acestei însemnări:

„La 12 Aprilie 1852 a fost neauă de 3 șuci și jumătate și a ținut 3 zile.

Am cumpărat eu Gheorghe Ploaie, capelan din Tolvădia și ginerele răposatului Ioța Ieneca Vucomanschi preot în Iarcovaț.

Volumul V. cumpărat de domnul Pavel Iosifovici Obrucitel Regimentului din Panciova. Prețul 50 florini în Iarcovaț 18 Martie 1811“.

1. Comună în Jud. Caraș.

Darul credincioșilor din Teregova*

Dreptmăritorilor creștini,

În sfânta evanghelie dela Ioan, la cap. 10 v. 27, cetim următoarele: „Oile mele ascultă glasul meu... și vin după mine“. Acestea sunt cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe cari le adresează adevăraților creștini care-L ascultă și-L urmează, făcând voia Sa.

O asemănare mai frumoasă și mai sublimă nici nu se putea face.

Oile, simbolul nevinovăției, al blândeței și al smereniei sunt prototipul creștinilor desăvârșiți, cari trebuie să întrușipeze într'ânșii o viață fără prihană, blândă și plină de toată bunăvoința.

Creștinul adevărat este lipsit de răutate, de răsbunare și de gânduri viclene.

Pe acești creștini desăvârșiți Iisus Hristos îi numește „oile mele“ și zice despre ei, că „ascultă glasul meu“.

Prin cuvintele „ascultă glasul meu“, nu e vorba numai de o ascultare cu urechea, ci e vorba de o ascultare care e urmată de faptă. Căci Mântuitorul nu s'a oprit numai la cuvintele: „oile mele ascultă glasul meu“, ci le întregește zicând: „oile mele ascultă glasul meu și vin după mine“.

Iubiți credincioși,

Glasul lui Iisus Hristos a răsunat, cu două dumineci în urmă, în această sfântă biserică, prin apelul pe care noi preoții locului, l-am adresat dvs., turmei ascultătoare, rugându-vă să vă dați obolul pentru înzestrarea sfintei noastre biserici cu două rânduri de ornate și o sfântă Evanghelie.

La acest apel, adevărații creștini, înțelegând că glasul Mântuitorului îi cheamă, au răspuns, fără ezitare, în așa fel că n'au trecut decât două săptămâni și deja s'a putut acoperi suma necesară pentru cumpărarea celor două rânduri de ornate și a evangheliei, oferindu-ne totodată și fericita sărbătoare de azi, sfințirea lor.

Am rămas plăcut impresionați că cei cari s'au grăbit să răspundă la apelul nostru sunt, în primul rând, intelectualii. Gestul lor dovedește încă o dată că alături de cunoștințele lor, primite pe băncile școlii, a rămas trează în sufetele lor, credința noastră strămoșească.

Fapta lor creștinească merită cu atât mai multă laudă, cu cât ei înțeleg să fie donatorii sf. noastre biserici, în timpuri, când viața de toate zilele apasă din greu îndeosebi asupra lor, deoarece ei sunt aceia cari trebuie să cumpere mielul cu 5.000 Lei, iar oul cu 40-50 Lei, fără să mai vorbim de îmbrăcăminte.

Alături de intelectuali, menționăm iubirea pentru frumusețea „Casei Domnului“, a membrilor Oastei Domnului din loc, cari, deși în majoritatea lor sunt săraci în bunuri pământești, prin obolul lor au dovedit că înscrierea și activarea în Oastea Domnului te îmbogățește sufletește.

De asemenea subliniem darul Comunității de Avere și al Băncii Poporale din Caransebeș, câte 10.000 Lei, mulțumind acestor instituții pentru înțelegerea pe care au avut-o față de biserică noastră.

Pușinii țărani, meseriași și comercianți, dintre cari unii sunt catolici, să fie exemplul celorlalți, cari dacă au întârziat cu răspunsul lor la acest apel, să nu uite că sf. noastră biserică mai are nevoie în viitor de multe lucruri pentru îmbodobirea ei.

Iată lista donatorilor:

Cooperativa „Granița“ Teregova, 20.000

* Cuvânt de mulțumire adresat credincioșilor din Teregova.

Lei. Familia preot Dimitrie Stoichescu, familia preot Alexandru Nicoliciu, Consiliul de Patronaj, Banca Poporală Caransebeș, Comunitatea de Avere, câte 10.000 Lei. Familia Dr. Pavel Ilescu, 6.500 Lei. Familia Borcoș Dumitru, familia Ovidiu Vlăsa, câte 5.500 Lei. Familia Dionisie Berzescu, 5.100 Lei. Familia Pavel Stoichescu, familia văd. de războiu Ana Dumescu, familia Traian Cidrei, familia Pavel Bica, familia Maria Marșavela, familia Dr. Gheorghe Ionescu, Maria Mureșanu, familia Coch, fam. Dr. Ioan Grozavescu, Primăria comunei Teregovă, familia Petru Hogeă, familia Ioan Bașulescu, familia Alexe Grosu, câte 5.000 Lei. Familia Ioan Bica, familia văd. Maria Colțan, familia Francisc Schmidt, câte 4.000 Lei. Văd. Buru Elisabeta, fam. Aurel Lugojanu, familia Pârnu, fam. Dimitrie Iorga, fam. A. Roman, fam. Vasile Humița, fam. Traian Hogeă, Manu Octavian, câte 3.000 Lei. Eftimie Bocicariu, fam. Petru Codilă, câte 2.500 Lei. Fam. Gheorghe Manu, fam. văd. Ghizela Marșal, fam. Ioan Anghioiu, fam. Stefan Elefterie, fam. Ioan Manea, fam. Gh. Guță, fam. Gavrilă Roșet, fam. Marin și Marta, fam. Gheorghiu, fam. Nicolae Todt, fam. Ilie Stoichescu și fam. Gheorghe Dagulescu, câte 2.000 Lei. N. Terfăloagă și W. Biju Rusca, Meilă Micluți, Octavian Bica, văd. Ana Borchescu, Maria Burai, Galaction Radu, Mihai Stoichescu, văd. Oprița Damian, Ioan Dragomir, văd. Călina Pervulescu, Vasile Mihacica, Petru Grozavescu, Emilia Stoichescu, Ana Burai, Valeria Ghimboasă, văd. Suzana Popescu, văd. Țna Vuculescu, fam. Ilie Stoichescu, sen. câte 1.000 Lei, și A. Onaga, 600 Lei.

Tuturor donatorilor, noi preoții, le aducem cele mai călduroase mulțumiri. Răsplată însă, vor primi dela bunul nostru Iisus, care, la dreapta Sa judecată, le va zice: „Veniți binecuvântații Tatălui meu de moșteniți împărăția cerurilor, care este gătită vouă dela întemeierea lumii... căci gol am fost și m'ați îmbrăcat...”
Amin.

Preot Dimitrie Stoichescu

Informații

Predică. Duminică în 4 Martie, a. c. va predica în biserica catedrală din loc, Păr. Prot. Dr. M. Bănescu, consilier eparhial.

† **Vestitul** și mult cunoscutul profesor Dr. V. Tarnavski, dela Facultatea teologică bucovineană a încetat din viață, în refugiu, la vârsta de 81 ani.

A fost penultimul supravețitor din șirul seniorilor și erudiților profesori ai Cernăuțului.

Dumnezeu să-l ierte și să-l așeze în corturile dreptilor, căci apostol vrednic a fost în viață.

† **Marioara**, fiica Păr. consilier eparhial Boris Turcanu, venit din Bălți, s'a stins din viață cu cei 10 ani ai săi, ca o luminiță curată de ceară.

Rugăm pe Dumnezeu milei s'o odihnească în pace, și să potolească durerea părinților, cărora le rămâne mângâiere în lume micul fiu Mihai, ce și-a condus cu flori în mână și plângând sorioara la mormânt.

Salare. Au sosit salariile pe luna Ianuarie ale preoțimei refugiate.

Din salariile preoțimei noastre s'au făcut rețineri pentru un caz de moarte, costul calendarelor neachitate, abonamente restante la Revista Biserica ort. rom. și Foaia Diecezană.

Salarele preoților și cantorilor refugiați aflați în tractul Mehadie, Bis. Albe, Oraviței și Bocșei montane îi s'au expediat fiecăruia prin poștă.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 770 E. 1945.

NOTĂ OFICIALĂ

La întrebarea urmașilor unor preoți decedați reînprospătăm ordinul circular Nr. 4392 E/1942 publicat în Foaia Diecezană Nr. 34, din 23 August 1942, în senzul căruia toți funcționarii publici pensionați după data de 1 Octombrie 1941, precum și urmașii funcționarilor publici decedați după data de mai sus (cu excepția personalului C. F. R. a militarilor și funcționari, lor civili ai Ministerului armatei, au de primit dela Institutul general de asigurare drepturile lor, rezultând din asigurarea introdusă la 1 Octombrie 1941.

În consecință, *vor adresa acestui institut (în Str. Gen. Berthelot Nr. 13-15) o cerere.*

Funcționarii pensionați vor menționa în cerere: 1) gradul ce l-au avut; 2) serviciul unde au funcționat și 3) adresa la care urmează să li-se facă plata asigurării.

Drepturile derivând din asigurarea unui funcționar decedat se cuvin soției și copiilor iar în lipsa acestora, celorlalți moștenitori legali.

Cererea acestora va trebui să cuprindă datele de mai sus, anexându-se extrasul de deces, certificatul de nedeșfacerea căsătoriei, extrasele de naștere ale copiilor și un act de notorietate publică prin care stabilește numărul moștenitorilor.

Caransebeș, la 14 Februarie 1945.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Dimitrie Sgaverdia